

Justitiedepartementet

En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55)

Er beteckning Ju2024/01907

Kriminalvården lämnar följande synpunkter.

Utredningens förslag om ändringar i 23 kap. brottsbalken

Kriminalvården har, utifrån de aspekter som myndigheten har att beakta, inte några synpunkter på utredningens överväganden och förslag avseende ändringar i 23 kap. brottsbalken. Myndigheten vill dock framföra följande avseende förslagets konsekvenser.

Övergripande om konsekvenserna för Kriminalvården

De förslag som lämnas i betänkandet kommer, såsom utredningen också konstaterar, att få en direkt inverkan på Kriminalvårdens verksamhet och kostnader. Det handlar främst om ett ökat behov av häktes- och anstaltsplatser, men även en ökad belastning på frivårdsverksamheten. Kriminalvårdens verksamhet är redan påverkad av de senare årens förflyttningar inom kriminalpolitiken och myndigheten befinner sig nu i den största verksamhetsförändringen i modern tid. Det medför bl.a. att myndighetens förmåga att omhänderta ytterligare lagstiftningsförändringar är starkt påverkad. För att Kriminalvården ska ha förutsättningar att på verkställighetsstadiet omhänderta de förslag som utredningen lämnar, och samtidigt klara myndighetens uppdrag, är det särskilt viktigt att myndigheten får ekonomiska resurser för detta och att förändringar träder i kraft vid tidpunkter som ger myndigheten förutsättningar för förberedelse.

Beskrivna kostnadsökningar för Kriminalvården

Utredningen beskriver att tillkommande anstaltskostnader för försöksbrott samt förberedelse och stämpling till brott uppgår till 27–41 miljoner kronor respektive 69–82 miljoner kronor. Detta är dock endast kostnaderna för det första året. Kostnaderna kommer därefter succesivt att öka allteftersom nya personer döms samtidigt som andra personer fortfarande avtjänar sina utdömda straff. Vidare bygger utredningens beräknade kostnadsökning på en genomsnittlig vårddygnskostnad om cirka 3 773 kronor. Mot bakgrund av att Kriminalvårdens framtida platsbehov i stor utsträckning kommer att behöva lösas med nybyggnation förväntas dock den genomsnittliga vårddygnskostnaden bli

Datum
2024-12-11

Vårt diarienummer
KV 2024-25535

högre än så, cirka 5 200 kr.¹ Utifrån denna vårddygnsschablon och med utredningens uppskattade strafflängd på fem respektive fyra år skulle kostnaden för lagändringarna succesivt öka upp till cirka 493 miljoner kronor per år, inklusive villkorlig frigivning. Utöver detta tillkommer kostnaden för frivård. I tillägg till detta kan konstateras att syftet med utredningens förslag är att i högre grad lagföra personer som är involverade i grov organiserad brottslighet. Generellt bedöms denna grupp i betydligt högre utsträckning än andra klienter behöva placeras i högre säkerhetsklass och innebära en högre vårddygnskostnad än den genomsnittliga, vilket alltså kan betyda att kostnaderna kan komma att öka ytterligare.

Utredningens förslag om ny lag om uppgiftsskyldighet (avsnitt 9.4)

Kriminalvården är i grunden positiv till förslaget om myndighetens skyldighet att lämna information till brottsbekämpande myndigheter. Myndigheten konstaterar dock att det för närvarande bereds flera olika förslag avseende uppgiftsskyldighet och undantag från sekretess som riskerar att delvis överlappa varandra². Behovet av tydlighet i det regelverk som sedermera kommer på plats kan inte nog understrykas.

Detta yttrande har beslutats av rättschefen Caroline Oredsson efter föredragning av verksjuristen Katarina Leffler. Chefen för enheten för myndighetsjuridik Martin Lorentzon, tillförordnade chefen för enheten för planering och samordning Lisa Gezelius, tillförordnade chefen för enheten för klientjuridik Henrik Holmström och chefen för sektionen för verksjuridik – verkställighet, straffrätt m.m. Miriam Gewarges har varit med vid den slutliga handläggningen av ärendet.

Caroline Oredsson

¹ Kriminalvårdens kapacitetsrapport 2024-2033 (dnr 2023-14991).

² Bl.a. SOU 2024:63 *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter* och prop. 2024/25:65 *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen*.